

anton dingeman Pieter Geenen

commentaar

Aftreden Kant staat niet op zichzelf in Haagse leiderscultuur

Agnes Kant kan worden beschouwd als het slachtoffer van een democratisch bestel dat te veel om personen is gaan draaien. De democratie als uitdrukking van een politieke gemeenschap is daardoor steeds verder uit beeld geraakt. Voor een typische gemeenschapspartij als de SP maakt dat haar terugtreden des te treuriger. Kant was een gedreven, integere en betrokken politica met een tomeloze inzet, maar niet in staat haar voorganger Jan Marijnissen in populariteit te evenaren. Haar tragiek zat dan ook niet zozeer in haar terugtreden als wel in haar optreden, dat zich kenmerkte door een permanente overspannenheid. Kant staat in de huidige politieke cultuur niet op zichzelf. Vrijwel over de gehele lijn ontbreekt het aan kalmte, relativering en vermogen tot enige reflectie. Tot de symptomen daarvan behoort ook dat politieke leiders monsterverliezen wegdedeneren, zoals Balkenende en Bos demonstreerden na de voor hun partijen desastreuze gemeenteraadsverkiezingen. Je moet de moed erin houden, maar je kunt ook de werkelijkheid geheel uit het oog verliezen. In dat licht was het ernstig dat de besturen van CDA en PvdA na de val van het kabinet niet de tijd namen

voor beraad over de oorzaken, maar vrijwel meteen hun falende leiders weer op het schild hieven. Die leiders schamen zich er op hun beurt weer niet voor de komende Kamerverkiezingen uit te roepen tot een onderlinge strijd om het premierschap. Balkenende presteerde het zelfs te verklaren dat hij alleen voor het Torentje gaat; hij zal niet in de Kamer gaan zitten. Dat getuigt van weinig achting tegenover de parlementaire democratie. Dat laat zien dat de leiderscultuur is doorgeslagen en een fnuikend effect heeft op de democratie. Het was al kwalijk dat de nationale kopstukken op tv hun minachting toonden voor de lokale democratie. Ze deden dat vooraf door een dominante aanwezigheid op de televisie, ze deden het achteraf door het verlies van tientallen wethoudersposten en honderden raadszetels te bagatelliseren. Het wordt nog kwalijker als ook het parlement ondergeschikt wordt gemaakt aan deze verkrampende machtsstrijd. Het had Balkenende en Bos gesierd als zij na de breuk enige deemoedigheid hadden getoond tegenover de samenleving in plaats van met hun spierballen te rollen. Die machocultuur heeft Kant de kop gekost, maar het echte slachtoffer is de democratie.

klein fotoverslag Wim Boevink

Hij deed een dagje Londen

Hij kwam, zag en verstoorde. Een man die bij elke voetstap een controverse weet te veroorzaken – dat is ook een kwaliteit. Geert Wilders deed voor de derde keer Engeland aan en wist gisteren, voor de vertoning van zijn filmpamflet 'Fitna', eindelijk het House of Lords, het Hogerhuis, te bereiken. Daarbinnen had hij ongeveer zestig toeschouwers, onder wie de 'ultra-conservatieve' Lord die hem uitnodigde en die in de vertoning een triomf zag van de vrijheid van meningsuiting. In de straten van Londen roerden zich intussen tientallen demonstranten, tegen de 'racist' Wilders, of tegen te veel islam, onverzoonlijke tegenstanders, elk met hun eigen cordon Bobbies. Er kwam ook nog politie te paard aan te pas. Wilders hield na de film een persconferentie, drukbezocht, waarin hij de profeet Mohammed 'een barbaar, een massamoordenaar en een pedofiel' noemde, maar dan in het Engels, en de islam 'een totalitaire ideologie'. Hij kondigde ook vast aan dat hij straks als premier alle islamitische scholen zou sluiten, elke moskeenuwbouw zou stoppen en iedere Nederlandse moslim-crimineel met een dubbele nationaliteit het land uit zou sturen. Ferme taal, die geen tegenspraak duldt. Ook niet in het Engels.

Trouw vier weken voor €11,50

o Noteer mij voor een proefabonnement, vier weken voor €11,50. Betaling verloopt per acceptgiro. (dit aanbod geldt alleen als u de afgelopen drie maanden geen proefabonnement heeft gehad)

o Ik neem een abonnement en betaal per:

- o kwartaal €84,45
- o half jaar €156,45
- o jaar €293,45

Wanneer u automatisch wenst te betalen, ontvangt u € 2,50 korting per betaalperiode en een attentie naar keuze:

- o kwartaal €81,95
- o half jaar €153,95
- o jaar €290,95

Ik kies voor de volgende attentie (geldt niet voor een proefabonnement)

- o Wandelgids 'Lekker wandelen in Nederland en Vlaanderen' van de cd: Mendelsohn Piano Trio's Altenberg Trio Wien
- o Wandelgids 'Lekker wandelen in Nederland en Vlaanderen' van de cd: Mendelsohn Piano Trio's Altenberg Trio Wien
- o Wandelgids 'Lekker wandelen in Nederland en Vlaanderen' van de cd: Mendelsohn Piano Trio's Altenberg Trio Wien

Trouw gaat zorgvuldig om met persoonsgegevens. Nadere informatie in het colofon.

Aanmelden via de telefoon kan ook: 088-0557557, of via www.trouw.nl/service

trouw kort

Beleggen in hobbyschrijver
De website TenPages.com kan voor hobbyschrijvers worden wat Sella-Band voor musici is. Belangstellenden kunnen aandelen kopen in het manuscript van een amateurschrijver. De populairste manuscripten worden daadwerkelijk uitgegeven. *Nederland 7*

Irak klaar voor vertrek VS?
Irak gaat morgen naar de stembus om een nieuw parlement te kiezen. De verkiezingen moeten uitwijzen of het land klaar is voor het post-Amerikaanse tijdperk. Maar erg volwassen stellen de politici zich vooralsnog niet op. *Wereld 12 | 13*

Onderzoek Zalm en Nijpels
Het onderzoek naar DSB-bestuurders Zalm en Nijpels pakte schadelijk uit, vindt Jos Stoppel, voorzitter van de monitoringcommissie voor behoorlijk bestuur. En nee, 'Zalm en Nijpels komen er niet makkelijk vanaf'. *Economie 14*

Hockeyers oppermachtig
De Nederlandse hockeyploeg is na drie wedstrijden nog ongeslagen op het wereldkampioenschap in New Delhi. Gisteren triomfeerde Oranje met 6-0 over Canada. Bij een zege morgen op Duitsland is Nederland al zeker van de halve finale. *Sport 18*

Na de moord op je kind
Jack Keijzers' zoon Pascal werd op zijn zestiende vermoord – een afrekening voor een drugsdeal. Sindsdien vertelt de vader zijn verhaal aan middelbare scholieren en ouders. „Ik wil dat Pascals dood enige betekenis heeft.” *de Verdieping 31*

vandaag 2°C / -2°C wind NO 4
 morgen 2°C / -5°C wind NO 3
 maandag 3°C / -5°C wind NO 2

Droog en koud
De sneeuw trekt vanochtend naar het zuiden weg. Daarna wordt het droog. Het kwik stijgt tot iets boven nul. In de avond koelt het snel af en gaat het 2 tot 7 graden vriezen. Morgen is het droog en zonnig. *Weeroverzicht, de weekendGids 48*

16|17 beurs
22|23 familieberichten
de weekendGids
55 beeld & geluid
59 puzzels
64|67 media zaterdag en zondag
69|74 Letter & Geest
75|82 ideale banen
83|88 Boeken

Referendum Icesave

De onderhandelingen met de IJslandse regering over terugbetaling van Nederlandse en Britse spaartegoeden, die verdwenen met het failliet gaan van Icesave, liepen gisteren vast. IJsland is

Nederland 1,3 miljard en Groot-Brittannië 2,5 miljard euro schuldig. Over de terugbetalingswet stemmen de IJslanders vandaag. Deze wet was eerder door het parlement goedgekeurd, maar

tengengehouden met een presidentieel veto, waardoor het referendum van vandaag nodig werd. De IJslanders neigen naar nee. „Ik ben onschuldig en boos!”

Gaan de IJslanders ons terugbetalen?

Karl Rögnvaldsson (54)
Parkwachter, alleenstaand, woont in Gardabaer

Garun Daniélsdottir (34)
Regisseur, 2 kinderen, woont in Hafnir

Aníta Sigrun Petrusdottir (30)
Verkoopt verzekeringen, 3 kinderen, uit Egilstadir

„Ik stem nee. Dat is vooral een symbolische daad, want de IJslandse regering heeft verklaard dat het geld moet worden terugbetaald. Maar als ik het voor het zeggen had, zou ik geen cent terugbetalen. De Nederlandse en Engelse spaarders hebben hun geld naar het casino gebracht. Vervolgens verloren ze het, en daarna wilden ze hun geld terug. Maar zo werkt het niet. Mensen wilden in de kerstman geloven. Ze zijn dom geweest en daarom heb ik geen medelijden met ze. Ze hebben compensatie gekregen van hun regering. Nu liggen de Nederlandse en IJslandse regering met elkaar overhoop en krijg ik de rekening gepresenteerd. Die weiger ik, want ik ben onschuldig. Onschuldig en boos. Want waren de financiële toezichthouders om gemeentes en spaarders te waarschuwen?” De parkwachter heeft buiten het zomerseizoen meestal verschillende andere banen, maar op dit moment is hij werkloos. Hij woont samen met zijn vader van tachtig. Door de devaluatie van de IJslandse kroon is zijn Zweedse studieschuld bijna verdubbeld. „De mensen in Nederland en Engeland zijn slachtoffer van een regelrechte zwendel. Hun regeringen hadden geen compensatie hoeven te geven. Maar ze verkozen het wel te doen. Ze proberen politieke goodwill te kweken en stemmen te kopen.”

„Diep van binnen stem ik het liefst 'nee', maar ik ga 'ja' stemmen. Aan de ene kant denk ik: laten we betalen, dan zijn we er vanaf. Maar aan de andere kant ben ik ontzettend boos omdat de Engelse regering ons voor terroristen uitmaakte. Door die boosheid was ik vergeten dat er ook Nederlandse spaarders bij betrokken zijn. Wij moeten nu betalen voor mensen en organisaties in Nederland en Engeland die grote risico's hebben genomen. En ik was er niet bij om het uit hun hoofd te praten. Ook al is de IJslandse kroon sterk in waarde gedaald, toch moeten we terugbetalen met een rente van 5,5 procent. Dat komt neer op vier keer zoveel als het oorspronkelijke bedrag. Dat zal ons land ruïneren. Onze reputatie is al geruime tijd door de ongevoerdig mensen achter Icesave. Dat zijn zwendelaars, blind van hebzucht. Hebzucht vind je overal, ook in Nederland. Maar voor mij is reputatie meer waard dan geld. Daarom stem ik 'ja'. Wij zijn dezelfde mensen, die eten op tafel moeten krijgen voor onszelf en de kinderen. Toch lijkt IJsland veranderd. Ik hoor over gestolen auto's, banden die van auto's worden afgehaald. Dat is nieuw in IJsland. Tegenwoordig bid ik voordat ik naar bed ga. Sinds de crisis ben ik dankbaar voor het mindere werk dat ik heb. Over een paar weken gaat mijn musical in première.”

„Iedereen die ik ken, al mijn vrienden en familieleden stemmen nee. Net als ik. De hele natie kan niet verantwoordelijk worden gesteld voor de daden van een kleine groep mensen. Ik hoorde hier een Nederlandse journalist op de radio zeggen dat hij als kop boven zijn artikel zou zetten dat IJsland weigert te betalen. Dat klopt niet. Natuurlijk moeten we betalen, maar de huidige overeenkomst is verkeerd. Nederlanders zouden toch ook niet bereid zijn te betalen voor de fouten van privébanken en hun eigenaars? Ik zou de mensen die hier verantwoordelijk voor zijn achter tralies willen zien, maar ik vrees dat dit nooit gebeurt. Petra Sjouwerman en Gardien Wolthaus Paauw

EU-toetreding IJsland speelt een rol

Leonoor Kuijk
Strikt genomen gaat het referendum vandaag in IJsland niet over IJslands toetreding tot de EU. Maar indirect heeft het er alles mee te maken. Want als IJsland niet zo in de financiële penarie was geraakt, zou het land er niet over gepeikerd hebben bij de EU aan te kloppen. Vorige week meldde de Europese Commissie dat de onderhandelingen met IJsland kunnen beginnen. IJsland had nadat het in juli zijn toetredingsverzoek indiende zo'n 2000 vragen van de Europese Commissie over de handel en handel in het land vlot beantwoord. De 27 EU-landen moeten nu zeggen of ze inderdaad de onderhandelingshoofdstukken gaan openen. Dat kunnen ze al doen op hun komende samenzijn, tijdens een 'top' op 25 en 26 maart.

Het roept de vraag op of IJsland niet wordt voortgetrokken, in vergelijking met bijvoorbeeld Turkije, dat al tientallen jaren met de EU wil meedoen. De Europese Commissie benadrukt de vorige week dat alles volgens het boekje gaat. Dat is niet helemaal waar. Bij de relatieve vertraging bij aanvrager Albanië bijvoorbeeld speelt wel degelijk onzekerheid een rol of het land klaar is om zich richting de EU te begeven. Bij IJsland staat buiten kijf dat het land een oude democratie is met waarden die ook de EU hoog houdt. Het land neemt bovendien deel aan de EER, de Europese Economische Ruimte. Was Nederland twee jaar geleden om een mening gevraagd over de toetreding van IJsland dan had IJsland er zó bij gemogen. Maar inmiddels hebben Nederland, en ook het Verenigd

Koninkrijk, laten doorschemeren dat ze hun 'veto-recht' achter de hand houden voor het geval dat de onderhandelingen over Icesave niet goed aflopen, om te beginnen al eind deze maand bij de informele top. Daarnaast zal IJsland volgens de Europese Commissie nog hard moeten werken aan een paar kwesties, zoals verstrengeling van politiek en bedrijfsleven - een van de oorzaken dat IJslandse banken uiteindelijk failliet gingen. Heikelste punt is de visserij: IJsland zal dan zijn zee moeten open stellen voor andere EU-lidstaten, die in eigen wateren al te veel hebben gevist. Ergens speelt die verantwoordigheid vandaag mee als de IJslanders over de bankenkwestie stemmen. Zelfs als het nu 'ja' wordt, is het lang niet uitgesloten dat de IJslanders later alsnog afhangen vóór de EU-toetreding.

advertentie

Werken als overheidsjurist of wetgevingsjurist?

Solliciteer en volg de opleiding

Academie voor Overheidsjuristen
www.academievooroverheidsjuristen.nl

Academie voor Wetgeving
www.academievoorwetgeving.nl

Solliciteren uiterlijk 22 maart 2010